

Ki Tavo - Als je komt 5777.
Deuteronomium 26 : 1 - 29 : 9.
Jesaja 60 : 1 - 22 en Lucas 24 : 44 - 53.

De Voorpublicatie uit REIZEN DOOR DE TORA , DEEL II,

Het grootste deel van de parasja Ki Tavo beslaat uit de lange reeks vervloekingen over rampen, die over Israël zullen komen, als het volk niet naar de stem van de Eeuwige en zijn voorschriften luistert. De reeks heeft de naam *Tochacha* gekregen, 'vermaning'. We zouden bijna vergeten, dat de parasja ook essentiële zegeningen bevat (Devariem/Deuteronomium 28:1-15) en heel feestelijk begint met de ceremoniële aanbidding van de eerste opbrengsten van het land aan de tempel te Jeruzalem (Devariem/ Deuteronomium 26:1 ev)

'En wanneer u in het land komt dat de Eeuwige, uw G'd, u als erfelijk bezit geeft, en u dat in bezit neemt en erin woont, moet het zó zijn dat u van de eerstelingen neemt van alle vruchten van het land, die u binnenhaalt van uw land, dat de Eeuwige, uw G'd, u geeft; en u moet die in een korf leggen en naar de plaats gaan die de Eeuwige, uw G'd, zal uitkiezen om Zijn Naam daar te laten wonen' (die plaats is dus Jeruzalem). (Deuteronomium 26:1.)

In de Misjna - Talmoed, in het tractaat Bikkoeriem, 'eerstelingen', staan de plechtigheden uitgebreider beschreven, een tafereel dat speelde in de eerste eeuw van de gewone jaartelling (1):

'Wie dichtbij woonde bracht verse vijgen en druiven, zij die ver weg woonden brachten gedroogde vijgen en rozijnen mee. Een os de horens bekleed met goud en een krans van olijven op zijn kop liep vooruit. Voor hen uit werd de fluit bespeeld tot ze bij Jeruzalem kwamen. En als ze vlakbij Jeruzalem waren zonden ze boodschappers vooruit en versierden ze hun eerstelingen. De gouverneur en de hoofden en de schatbewaarders (van de tempel) gingen naar buiten hen tegemoet. Overeenkomstig de rang van de aankomers gingen ze uit. Alle bedreven ambachtslieden van Jeruzalem stonden dan voor hen op en begroetten hen: "Broeders, mannen van die en die plaats, we zijn verheugd jullie welkom te heten". De fluit speelde voor hen uit tot ze bij de tempelberg kwamen. En als ze bij de tempelberg kwamen nam zelfs koning Agrippa een mand op zijn schouders en liep mee tot de tempelhof. Bij de nadering van de hof zongen de levieten het lied: "Ik prijs u , O Heer, want u hebt mij opgeheven en hebt niet toegelaten, dat mijn vijanden zich over mij verheugden"'.

Stel je eens voor, die optocht over de heuvels van Judea, stoeten mensen met mooi gedecoreerde korven met vruchten op de schouders of op het hoofd, de stoere os voorop met gouden horens en de kop met bloemenkransen gekroond, samen met de fluitspelers, terwijl de imposante muren van Jeruzalem in zicht komen.

Na het overhandigen van de korven met fruit aan de priesters bij de tempel moest de overhandiger zeggen (Devariem/ Deuteronomium 26:4-11): 'Mijn vader was een zwervende Arameeër. Hij trok naar Egypte en woonde daar als vreemdeling met een handvol mensen, maar ze groeiden uit tot een zeer groot en machtig volk. De Egyptenaren begonnen ons slecht te behandelen: ze onderdrukten ons en dwongen ons tot slavenarbeid. Toen klaagden we de Eeuwige, de G'd van onze voorouders, onze nood. Hij hoorde ons hulpgeroep en zag ons ellendig slavenbestaan. En de Eeuwige bevrijdde ons uit Egypte, met sterke hand en opgeheven arm, op angstaanjagende wijze, met tekenen en wonderen. Hij bracht ons hierheen en gaf ons dit land, dat overvloeit van melk en honing. Eeuwige, hierbij breng ik u de eerste opbrengst van het land dat u me gegeven hebt.'

Daarna volgde een feestelijke maaltijd.

Deze formule, de *widoei bikkoerim - belijdenis der eerstelingen*, is eigenlijk heel bijzonder. Waar van oudsher de omwonende volkeren de vruchten van het land wijdden aan vruchtbaarheidsgodinnen en mythologische godheden, memoreert de Israëlitische landbouwer de geschiedenis van zijn volk, de kennismaking met die ene onzichtbare G'd en de uitredding door Zijn machtige interventie; de geschiedenis is hier samengevat in een notendop, een kernachtiger formulering is niet denkbaar.

Het is één van de vele reminders, die in Devariem en de Tora in zijn geheel zijn ingebouwd om het volk van Israël te herinneren aan zijn afkomst, aan het proces van slavernij naar bevrijding en zijn roeping een samenleving te vormen, die geordend is naar principes van gerechtigheid en omzien naar de ander, zoals geschreven en geopenbaard in de woorden van de Ene.

Israël wordt wel genoemd het volk van het boek; het zijn de woorden van een boek, de Tora, de Tanach, die het volk door de geschiedenis heen heeft bijeengehouden en gedragen. In moderne bewoordingen gesteld zou je kunnen zeggen dat het Joodse volk een sterk 'narrative' (narratief) heeft, anders gezegd is dat: "een verhaal, dat een kader van samenhangende betekenissen heeft, die een basis vormen onder en zin geven aan het bestaan van een volk, en in potentie aan ieder lid van dat volk."

De nadruk ligt dan ook niet voor niets op de plicht om van ouders op kinderen, van generatie op generatie, *le-dor wa-dor*, de kern van dat narratief door te geven.

Zij die de seider (rituele maaltijd op Pesach) vieren herkennen deze woorden van Devariem 26:4-11; zij vormen het centrale gedeelte van het dan hertelde Pesachverhaal over de uittocht uit Egypte, zoals samengevat in het speciale tekstboek voor die Pesach maaltijd, de *Hagada*. Al eeuwen worden ieder jaar in duizenden Joodse en *Messiaanse* gezinnen en gezelschappen deze woorden, die beginnen met de zwervende Arameeër (naar mijn stellige idee wordt geduid op: Avraham) en zijn geschiedenis, weer gesproken. (2)

(Rob Cassuto) noten:

(1) Misjna Bikkorieim 3:3 en 4.

(2) Voor dit commentaar heb ik mij mede laten inspireren door het commentaar van Rabbijn Jonathan Sacks (www.rabbijsacks.org) uit het jaar 2013 en enkele passages uit Simon Schama: De geschiedenis van de Joden, Deel 1: De woorden vinden, Atlas Contact, Amsterdam/Antwerpen, 4e druk, 2014, passim.

Shabbat Shalom. *Rinze*.